

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Пропонована монографія досліджує сучасну українську мовну реальність, яку в умовах науково-технічного прогресу неможливо уявити без міграції лексичних одиниць із загальнолітературної мови в галузеві терміносистеми й навпаки. Ця мобільність лексики, з одного боку, віддзеркалює на мовленнєвому рівні зміни в національній мовній картині світу та, з іншого, спричинює якісні й кількісні семантичні зміни в мові як системі. Термін в науковому дискурсі є визначальним маркером мовного розвитку. Тому мовну дійсність описано крізь призму терміна.

У першому розділі проаналізовано законодавче поле української мови. На основі дослідження послідовної змінюваності впродовж останніх тридцяти років термінного апарату законодавчого забезпечення мовної реальності (*мова прийнятна для сторін, регіональна мова*) виявлено передумови для упослідженого статусу державної мови в Україні. Акцентовано увагу на трьох базових моделях мовного розвитку: колоніальній, ліберально-гібридній і національній. Доведено, що чинна ліберально-гібридна модель не сприяє деколонізації України, а затримує гармонійний розвиток української мови та утвердження її в усіх сферах життя.

У другому розділі крізь призму світоглядкової позиції Дмитра Донцова досліджено суть суспільно-політичних термінів у системі сучасної української мови. У взятому до уваги матеріалі показовими є терміни *націоналізм, большевизм, матеріалізм, лібералізм, гуманітаризм, космополітизм*, які у творах Д. Донцова набувають нових семантичних відтінків та ідеологічно формують розуміння засадничих політичних реалій. Міждисциплінарний аспект роботи дав змогу на широкому публіцистичному матеріалі відтворити світоглядову позицію мислителя, показати його роль у формуванні державотвірного світогляду.

Третя частина монографії подає лексико-семантичний аналіз термінів природничих і суспільних наук в історичних творах Р. Іваничука. З'ясовано ефективні способи їхньої реалізації у звичній для них функції номінації понять, а також у стилістично-виражальному значенні, показано особливості використання в різних комунікативних ситуаціях. Для порівняння подано узусні (на рівні моделі) й контекстуальні (на функційному рівні) характеристики цих термінів. Розкрито потенційні семантичні, стилістичні, емоційно-експресивні можливості термінної лексики в художньо-історичному тексті, дослі-

джено процеси метафоризації, взаємодії різностильових елементів, розширення парадигматичних і синтагматичних зв'язків у контексті літературного твору. Підтверджено думку, що вживання термінів в історичному жанрі не обмежено рамками наукових текстів, а, навпаки, розширює сферу свого функціонування в художньому, що є своєрідною та визначальною рисою індивідуального стилю Р. Іваничука.

У четвертому розділі проаналізовано польову структуру українських електроенергетичних термінів та запропоновано їхню тематичну класифікацію. Виявлено, що українська електроенергетична термінологія є системно організованим термінним полем, центральне місце в якому посідають власне електроенергетичні терміни. Традиційний метод опису основних тематичних груп електроенергетичної термінології показав, що система термінів досліджуваної терміносистеми досить чітка й логічна на поняттєвому рівні, а мовне оформлення представлено різними структурними моделями.

Монографію присвячено пам'ятній даті – **30-літтю створення в Національному університеті «Львівська політехніка» КАТЕДРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**. Тому окрему частину книги становить огляд основних віх діяльності катедрального осередку, досягнень та здобутків невеликого колективу науковців-викладачів, а також короткі спогади про спільні трудові будні працівників катедри.